

Maria Derda

mderda75@gmail.com

Antonina Łysakowska

antonina.lysakowska@protonmail.com

Koło Naukowe Infologów

Uniwersytet Śląski w Katowicach

XV Ogólnopolska Studencko-Doktorancka Konferencja Kół Naukowych „Kultura komunikacji – społeczeństwo, nauka i biznes wobec wyzwań XXI wieku” (Katowice, 8 grudnia 2021 r.)

Streszczenie: W sprawozdaniu opisano przebieg XV Ogólnopolskiej Studencko-Doktoranckiej Konferencji Kół Naukowych pt. „Kultura komunikacji – społeczeństwo, nauka i biznes wobec wyzwań XXI wieku”, która odbyła się 8 grudnia 2021 r. z wykorzystaniem platformy Microsoft Teams. Organizatorem wydarzenia było Koło Naukowe Infologów, działające na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Podczas konferencji poruszono tematy dotyczące kultury komunikacji i wyzwań związanych z informowaniem, omówiono nowe formy przekazu wiedzy i informacji stosowane w sztuce i w mediach, zaprezentowano idee i wyzwania dotyczące komunikacji i jej wpływu na społeczeństwo, a także rozważono kierunki rozwoju i zmiany w sposobach obiegu danych.

Słowa kluczowe: kultura komunikacji, przekazywanie informacji, wyzwania komunikacyjne, zmiany komunikacyjne, zagrożenia komunikacyjne

8 grudnia 2021 r. za pośrednictwem platformy Microsoft Teams odbyła się XV Ogólnopolska Studencko-Doktorancka Konferencja Kół Naukowych „Kultura komunikacji – społeczeństwo, nauka i biznes wobec wyzwań XXI wieku”, która została zorganizowana przez Koło Naukowe Infologów działające na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Tematyka konferencji dotyczyła szeroko pojętego obszaru komunikacji. Poruszono m.in. kwestie związane z przebiegiem procesu przekazywania informacji w różnego rodzaju mediach (literackich, filmowych, internetowych) oraz omówiono przyszłość komunikacji. W imieniu organizatorów spotkanie otworzył Karol Makles, dyrektor kierunku architektura informacji, informacja naukowa i bibliotekoznawstwo, witając zgromadzonych prelegentów i gości, którzy dołączyli do wydarzenia z wielu ośrodków naukowych, m.in. z Vancouver w Kanadzie, Torunia, Lublina, Warszawy, Płocka, Krakowa, Jaworzna, Gliwic, Toszka, Sosnowca i Katowic.

Z uwagi na rozległą tematykę obrady podzielono na cztery sesje. Pierwsza pod hasłem *Kultura komunikacji* poświęcona była nowym drogom komunikacji, problemom związanym z pandemią i zakłóceniom komunikacyjnym. Moderatorem bloku była Jolanta Kokoszka (studentka II₂ roku informacji naukowej i bibliotekoznawstwa, przewodnicząca Koła Naukowego Infologów, Uniwersytet Śląski w Katowicach). Wystąpieniem pt. *Nowe drogi komunikacji w procesie zdobywania* rozpoczęła sesję Karin Anna Wawrzynek (Miejska Biblioteka Publicz-

na w Jaworznie). Autorka wskazała, czym są tytułowe „nowe drogi komunikacji” oraz omówiła wykorzystanie nowoczesnych technologii w procesie uczenia się. Przedstawiła atrakcyjne sposoby edukacji, tj. wirtualne spacery, interaktywne muzea i aplikacje służące do tworzenia gier terenowych. Następnie Małgorzata Gwadera (Instytut Nauk o Kulturze, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Śląski w Katowicach) zaprezentowała temat *Kompetencje komunikacyjne i ich transformacja w warunkach izolacji społecznej wyzwaniem dla edukacji XXI wieku*. Prelegentka poruszyła zagadnienia definicyjne komunikacji oraz scharakteryzowała różnice pomiędzy uczeniem a nauczaniem. Omówiła również problemy związane ze zdalną edukacją, niezaspokajaniem potrzeb komunikacyjnych, wpływem tych czynników na emocje i akty samobójstw wśród młodych ludzi. Kolejną prezentację *Otwarta nauka na przykładzie danych badawczych* przedstawiła Hanna Langer (Instytut Nauk o Kulturze, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Śląski w Katowicach), która wskazała na korzyści wynikające z udostępnienia danych badawczych oraz okoliczności, podczas których nie powinno się ich rozpowszechniać. Julia Lewandowska (studentka I₂ roku informacji naukowej i bibliotekoznawstwa, Koło Naukowe Infologów, Uniwersytet Śląski w Katowicach) w ramach wystąpienia pt. *Źródła informacji o kierunku informacja naukowa i bibliotekoznawstwo na Uniwersytecie Śląskim* zaznajomiła słuchaczy z wynikami ankiety dotyczącej motywacji do podjęcia studiów na kierunku informacja naukowa i bibliotekoznawstwo na przykładzie śląskiego ośrodka naukowego oraz źródeł informacji o kierunku. Ostatnia w ramach pierwszej sesji prelekcja pt. *Zakłócenia komunikacyjne w wizualizacji danych* należała do Anny Seweryn (Instytut Nauk o Kulturze, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Śląski w Katowicach), która poruszyła kwestie wizualizacji danych, sposoby ich ukazywania oraz błędy i pułapki wizualizacji wyników.

Informacja, społeczeństwo, komunikacja – idee i nowe wyzwania to nazwa drugiej sesji, w której poruszono kwestie zmian komunikacyjnych w społeczeństwie, zagrożeń bezpieczeństwa informacyjnego i przyszłości komunikacji. Obrady prowadziła Olga Forlicz (studentka I₂ roku kultur mediów, I₂ roku dziennikarstwa, Koło Naukowe Infologów, Uniwersytet Śląski w Katowicach). Pierwszą prelegentką była Natalia Wilczek (studentka School of Information, The University of British Columbia, Vancouver). Autorka opisała *Analfabetyzm naukowy jako wyzwanie dla społeczeństw, edukacji oraz nauki*. Początkowo porównała hasła *scientific illiteracy* i *scientific literacy*, zaprezentowała pojęcie analfabetyzmu naukowego oraz wskazała konsekwencje z nim związane (takie jak wzrost teorii spiskowych, wykorzystywanie społeczeństwa, łatwość manipulacji). Drugie wystąpienie w sesji pt. *Transparentność – przyszłość komunikacji wewnętrznej* wygłosiły Angelika Głowacka (studentka I₂ roku dziennikarstwa i komunikacji społecznej, Under Construction PR, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) i Marta Miler (studentka III roku dziennikarstwa i komunikacji społecznej, Under Construction PR, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). Prelegentki przybliżyły definicję transparentności, opisały trendy dotyczące tego zjawiska oraz podały przykłady firm działających na zasadzie transparentności. Pokusiły się także o zasygnalizowanie prognoz na przyszłość dotyczących wykorzystania transparentności. *Poprawność polityczna w ulubionych serialach* to tytuł wystąpienia Zuzanny Poloczek (studentka II₂ roku produkcji medialnej, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), która zdefiniowała termin: „poprawność polityczna” oraz przedstawiła wpływ tego zjawiska na wieloodcinkowe produkcje, postępując się dla przykładu trzema wybranymi serialami: *Friends*, *Grey’s Anatomy* i *Bridgerton*. Z kolei J. Koszka przedstawiła temat: *Informacja dobrem społecznym. Bezpieczeństwo informacji*

w sieci, którego celem było zwiększenie świadomości słuchaczy w kwestii udostępniania danych w sieci i dbałości o własne bezpieczeństwo podczas korzystania z internetu. Autorka wskazała gry edukacyjne i inicjatywy promujące tytułowe problemy (m.in. projekt *Sieciaki*, *Necio.pl*, *Digital Youth Forum*, *Kongres Młodych Internautów*, *Dyżurnet*). Sesję zakończyła prezentacja Marii Derdy (studentka I₂ roku informacji naukowej i bibliotekoznawstwa, Koło Naukowe Infologów, Uniwersytet Śląski w Katowicach) pt. *Literatura piękna jako forma komunikacji z młodzieżą (problemy społeczności LGBT+)*. Prelegentka zwróciła uwagę na bariery związane z podejmowaniem tematyki dotyczącej społeczności LGBT+ w polskiej literaturze młodzieżowej. Wskazała autorów zajmujących się tą tematyką oraz omówiła rolę komunikacji z czytelnikami w twórczości Natalii Osińskiej.

Trzecia sesja, ponownie moderowana przez O. Forlicz, nosiła tytuł *Nowe formy przekazu w sztuce i mediach*. Rozpoczęła ją Dominika Panek (Dział Bibliotek Centrum Kultury „Zamek w Toszku”) prezentacją pt. *Nowe formy przekazu treści w picturebookach Iwony Chmielewskiej*. Prelegentka przytoczyła definicję picturebooka, scharakteryzowała Iwonę Chmielewską jako autorkę tego typu publikacji, przybliżyła jej twórczość oraz przedstawiła najczęściej stosowane przez pisarkę środki artystyczne wykorzystywane w konstrukcji komunikatu artystycznego. Następnie Sandra Micuła (studentka I₂ roku zarządzania informacją i publikowania cyfrowego, Koło Naukowe Architektów Informacji, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie) w wystąpieniu pt. *Społecznościowe uczenie się, czyli grywalizacja i jej przykłady zastosowania online* zdefiniowała zagadnienie grywalizacji, przedstawiła jej rys historyczny oraz wskazała aplikacje, które wykorzystywane są do celów edukacyjnych (np. *Kahoot*, *Forest*, *Duolingo*). Kamil Wrzeszcz (Szkoła Doktorska, Uniwersytet Śląski w Katowicach) w ramach prelekcji pt. *Komiks – nowa forma komunikacji?* omówił zmiany w kulturze – odchodzenie od tekstu na rzecz mediów wizualnych – oraz wpływ cyberkultury na znaczenie komunikacji. Następnie zaprezentował komiks jako medium łączące literaturę i sztuki wizualne, a także wskazał na jego wykorzystanie w celach rozrywkowych i edukacyjnych. Trzecią sesję konferencji zamknęła Katarzyna Brejza (studentka I₂ roku zarządzania informacją i publikowania cyfrowego, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie) prezentacją pt. *TikTok jako współczesne źródło wiedzy*. Autorka przybliżyła słuchaczom jedno z najnowszych mediów społecznościowych, jakim jest TikTok. Omawiając najważniejsze cechy aplikacji, szczególną uwagę poświęciła sposobom eksponowania treści edukacyjnych, a dla przykładu zaprezentowała filmy dotyczące m.in. nauki języka angielskiego, sztuki kulinarnej i matematyki.

Czwartą, a zarazem ostatnią sesję *Kierunki transformacji komunikacji XXI wieku*, moderowaną ponownie przez J. Kokoszkę, otworzyło wystąpienie Anny Marcol (Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach) pt. *Zdalne wspomaganie nauczycieli. Z doświadczeń Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach*. Prelegentka omówiła zasady pracy biblioteki podczas pandemii oraz formy działalności sieciowej – zdalne konferencje, webinaria, kursy e-learningowe, konkursy internetowe, elektroniczne publikacje oraz zajęcia edukacyjne dla uczniów na platformach webinarowych. Następnie Piotr Biesiada (Szkoła Podstawowa nr 4 im. Juliana Tuwima w Sosnowcu) w ramach prezentacji pt. *Metody i narzędzia porozumiewania się społeczeństwa z osobami niewidomymi. Historyczne i współczesne dociekania tyflogiczno-bibliologiczne* zapoznał słuchaczy z meto-

dami i narzędziami porozumiewania się osób widzących z osobami z niepełnosprawnością wzroku oraz przedstawił alternatywne formy komunikowania się społeczeństwa z osobami niewidomymi, poczynając od czasów najdawniejszych po współczesne rozwiązania technologiczne. *Jak nie komunikować marki w Internecie. Case study* – to temat podjęty przez O. Forlicz, który dotyczył sposobów budowania wizerunku marki w internecie, zagadnienia brandingowego oraz użycia elementów identyfikacji wizualnej w praktyce na przykładzie strony internetowej, a także mediów społecznościowych Związku Kynologicznego w Polsce. Agata Latacz (studentka I₂ roku informacji naukowej i bibliotekoznawstwa, Koło Naukowe Infologów, Uniwersytet Śląski w Katowicach) podczas wystąpienia pt. *Nowoczesna architektura i design bibliotek jako elementy komunikacji z użytkownikiem* zapoznała słuchaczy z zagadnieniami przestrzeni bibliotecznej oraz na przykładach kilku bibliotek (m.in. Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, Biblioteki Śląskiej w Katowicach, Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tychach, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie) wskazała rozwiązania ułatwiające korzystanie z zasobów. *CINiBA w e-przestrzeni* – ostatnia prezentacja tej konferencji – została przygotowana przez Aleksandrę E. Adamczyk (Departament Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej, Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka w Katowicach) i Annę Szumiec (Zespół ds. promocji i organizacji wydarzeń, Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka w Katowicach). Autorki przedstawiły zdalne zasoby oraz działalność instytucji podczas pandemii COVID-19. Podkreśliły także funkcje i korzyści stosowania w mediach społecznościowych spójnej identyfikacji wizualnej oraz wprowadzenia tagów w CINiBie.

Anna Kamińska (Instytut Nauk o Kulturze, Wydział Humanistyczny, Uniwersytet Śląski w Katowicach), odpowiedzialna merytorycznie za konferencję, podsumowała wydarzenie, zwracając uwagę na rozpiętość tematyczną wystąpień oraz na odmienne podejście prelegentów do tytułowej kwestii: „Kultura komunikacji – społeczeństwo, nauka i biznes wobec wyzwań XXI wieku”. Po każdej z sesji licznie zgromadzeni uczestnicy (niemal 140 osób) mieli czas na zadawanie prelegentom pytań, a wyjątkowo burzliwa dyskusja rozwinęła się po bloku pt. *Informacja, społeczeństwo, komunikacja – idee i nowe wyzwania*. Wskazało to kierunek, który być może należałoby obrać podczas kolejnej konferencji, zaplanowanej na grudzień 2022 r.